

אוביץ יוסי

כֵּן וְאוֹלֵי לֹא

יְסוּרֵי קִבְלַת הַחֲלָטוֹת

הַגּוֹרָמִים הַמְשִׁתְּפִים בְּתִהְיוּתֵי קִבְלַת הַחֲלָטוֹת

יוס'לה קורא ספרים

כל הזכויות שמורות

כֵּן וְאוֹלֵי לֹא

הַגּוֹרָמִים הַמְשַׁתְּפִים בְּתִהְלִיכִי
קִבְּלַת הַחֲלָטוֹת

מהדורה שניה יולי 2025

© כל הזכויות שמורות

יוסי אוביץ 052-2-545898
ovitsy@gmail.com

תָּכֹן עֲנִינִים

ראשית דְּבַר

בְּרֵאשִׁית

הַגְּדֵרָה

1. הַקְדָּמָה
2. מִי לַעֲזֹאזֵל לֹקֵחַ אֶת הַהִקְלָטוֹת עָלָיו?
3. נִטֵּל חֹפֶשׁ הַבְּחִירָה
4. הֲאֵם אֶפְשָׁר לְלַמֵּד הַבְּלַת הַהִקְלָטוֹת
5. מִיֻּמְנוּת הַבְּלַת הַהִקְלָטוֹת
6. הַבְּלַת הַהִקְלָטָה – רָצוֹן אוֹ אִילוּץ
7. רוּחַ, הַפְסֵד וְהַבְּלַת הַהִקְלָטוֹת
8. מִדָּד הָאֶשֶׁר וְהַבְּלַת הַהִקְלָטוֹת
9. מְצִיאָאוֹת, חֲלוּם וְתֹאוֹם צְפִיּוֹת
10. אִיזָה סוּג הַהִקְלָטָה עֲדִידָה לְהַבֵּל, אִינְטוּאִיטִיבִית אוֹ מִבְּנִית?
11. אִי הַבְּלַת הַהִקְלָטָה שְׁווֹה הַהִקְלָטָה
12. אִין הַהִקְלָטוֹת לֹא טוֹבוֹת, יֵשׁ אָנָשִׁים שֶׁלֹּא שְׁלֵמִים אֲתֹן
13. לַעֲמֹד בְּתַחֲנַת הָרִכָּבָה אוֹ לְנִסְעָה?
14. מִשְׁחָק הַשֶּׁשֶׁבֶשׁ בְּתִהְלִיָּה הַבְּלַת הַהִקְלָטוֹת
15. צְפִיָּה לְמַקְסִימוֹת יְכוּלָה לְהַשִּׁיג מִינִימוֹם
16. צָרָכִים מוֹל עֲרָכִים
17. הַבְּלַת הַהִקְלָטָה וְתִיסְמָנָת הָעֵדָר
18. דְּלָתוֹת גִּסְגְּרוֹת וְדְלָתוֹת גִּפְתָּחוֹת
19. אִינְטוּאִיטִיבִית, רָגֶשׁ וְהִגִּיוֹן
20. אִינְטוּאִיטִיבִית מוֹל רְצִיוֹנָלִיּוֹת – מִרְכִּיבִים
21. מִרְכִּיב הַהִשְׁכָּלָה בְּתִהְלִיָּה הַבְּלַת הַהִקְלָטוֹת
22. מְנִיפּוֹלָצִיָּה וְהַתְעַרְבוֹת חִיצוֹנִית בְּתִהְלִיָּה הַבְּלַת הַהִקְלָטוֹת
23. גּוֹרָמִים לְהַשִּׁי בְּהַבְּלַת הַהִקְלָטָה
24. מִרְכִּיב הַ"פֶּאָדִיחָה" בְּהַבְּלַת הַהִקְלָטוֹת
25. הַחִיִּים לְאַחֵר הַבְּלַת הַהִקְלָטָה
26. טְעוּיוֹת כְּחֹלָה מִהַצְלָחָה
27. מָה הִיא חֲרָטָה?
28. הֵנָּה שׁוֹלֵט בְּתִהְלִיָּה לֹא בְּתוֹצָאוֹת
29. מִרְכִּיבִים אִישִׁיוֹתִיִּים הַמְשַׁפִּיעִים עַל הַבְּלַת הַהִקְלָטוֹת
30. סוּגִים שֶׁל מְהַבְּלֵי הַהִקְלָטוֹת
31. תְּזוּמוֹן
32. הִיוּ סִלְחָנִיִּים עִם עֲצָמָכֶם
33. הַתְאָמַת גִּישָׁה לְבַעֲרָה – נִיטוּי אוֹ מִצוּי
34. הַהִקְלָטוֹת אֶקְטִיבִיּוֹת וּפְסִיבִיּוֹת
35. הַהִקְלָטָה תַּחַת לַחֶץ, רַעֲיוֹן גְּרוּעַ
36. סְפוּרִים, מַחְקָרִים וְהַבְּלַת הַהִקְלָטוֹת
37. שְׂאֵלוֹת שְׂכָדָאִי לְשֹׂאֵל לְפָנַי הַבְּלַת הַהִקְלָטָה
38. הַהִקְלָטוֹת דִּחָף
39. חֲרָטָה
40. מִי אֲנִי בְּהַבְּלַת הַהִקְלָטוֹת
41. מִשְׁפָּטִי מִפְּתַח בְּהַבְּלַת הַהִקְלָטוֹת
42. הַבְּלַת הַהִקְלָטוֹת וְכִינָה מְלָאכּוֹתֶיהָ * תָּם וְלֹא נִשְׁלָם

ראשית דבר

בני האדם ברב תבונתם השכילו להמציא ולפתח רעיונות, כלים וטכנולוגיות אשר הביאו ליכולות מרבות ולאופציות כמעט בלתי נדלות. כל יום נוצרת אופציה חדשה. אך למרות התבונה בהמצאת האופציות פשל האדם בללמד איה לברר ביניהן. לכאורה העמדת אופציות מרבות הייתה צריכה להביא לשמחה ובהקלה אך מסתבר כי תהליך הבחירה ההחלטות פשוט הולך ומסתבך עם התקדמות האדם בחשיבה ובטכנולוגיה. ישנה יותר מדרך אחת להגיע אל המטרה, ואולי בגלל רבוי האופציות המטרה כבר איננה ברורה והאדם גם מתבלבל בדרך בזהו המטרה? כך או כך מצב רבוי האופציות מביא לעתים קרובות ל"יסורי הבחירה", מצב שבו ככל שגדלות האפשרויות רמת יסורי ההחלטה גדלים. ישנם גופים ופרטים אשר עוסקים בעזרה בנושא כגון אנשי אמונה ויועצים למיניהם אשר בדרך גם גובים את שכרם מזה, כאשר ידוע שלמי שלא לוקח את האחריות על התוצאה קל ליעצ, וממילא נראה שליעוץ יש מגבלה אחת גדולה. "אף אחד לא יכול להיות אמה".

ספר זה איננו מתיימר "ללמד" הבחירה החלטות. ספר זה מביא את הגורמים המשתתפים בתהליך, בתקנה שמי שיהיה ער לקיומם יוכל לחשב או לשקלל את הגורמים וסדר חשיבותם בתהליך ויעזור בתהליך הבחירה החלטות.

מאחר והחלטה נושאת בחבה "נבוי ותקנה" ולכן אין כל הבטחה שהתוצאה והצפייה מההחלטה ישלימו זו את זו, טעם ידיעת מרכיבי ההחלטה והתהליך שכינו שאלה בנפשו של המחליט גם לגבי התוצאה ומקומה בתהליך.

התלבטות לגבי מקום הגורמים המשתתפים בבחירה החלטות בספר זה. האם לספר על גורם לפי סדר התרחשותם בתהליך הבחירה החלטות או על חשיבותם והשפעתם בתהליך עצמו ולאחריו. ולבסוף הגעתי למסקנה כי גם כך וגם כך נכון לעשות ולכן השארתי את הסדר לפי זרימתם בתהליך הכתיבה.

הנני תקנה כי ספר זה יקל את היסורים המתלוים לתהליך הבחירה החלטות או אפילו ינעימו אותו.

קריאה נעימה

בראשית

הִיָּה אֵינְסְטֵינְקֵט (דַּחַף)

על מנת שיתקיים תהליך קבלת החלטות, חייבות להיות 2 אופציות לפחות כדי שיהיה אפשר לבחור ביניהן. ככל שמספר האופציות נמוך יותר, ודאות התוצאה גדולה יותר ולהפך. ככל שמספר האופציות גדל יותר כבכל המור אי הודאות גדולה יותר, ולכן הקושי בקבלת ההחלטה גדל יותר.

דבר זה היה משותף לצורות החיים הפרימיטיביות בטבע, ולצורת החיים האנושית הפרימיטיבית. האינסטינקט נשאר אצל צורות החיים הפרימיטיביות אף אצל המין האנושי הוא השתנה. עדין קיים בתוכנו האינסטינקט להישדדות על ידי בריחה או מלחמה כשנדרש, אף דרישה זו הלכה וירדה באפן כללי אצל המין האנושי ככל שבטחון פיזי וחזונתי עלו במעלה סולם המדרגות של מאסלו. בעצם כשהאדם צריך היה להחליט בין סבל להנאה זו לא באמת הייתה החלטה, זה היה אינסטינקט. ברור שהאדם החליט על הנאה והישדדות על פני סבל וחילון. השאלה הייתה כיצד? ככל שלא היו ברורות כיצד לעשות זאת זו הייתה החלטה אינסטינקטיבית. לעתים מצלחת יותר ולעתים פחות, תלוי בתוצאה. אם כן ההיסטוריה של קבלת ההחלטות אצל המין האנושי החלה עם השגת בטחון וחלופות שונות. ככל שמלאי החלופות גדל כך ההחלטה הייתה קשה ומפחידה יותר. וזאת משום אי הודאות.

מנעך אי הונדאוויות ה'יה בשני מישורים.

א. האם ההחלטה תרע את המצב?

מה יהיה אז? האם לא כדאי להישאר במצב הנוכחי?

ב. האם ההחלטה הגנה מיטבית?

האם ההחלטה הוו טובה יותר מאחרת בהינתן אופציות שונות?

לאדם הפשוט היה נוח להשתחרר מפחדים אלו, ואלו נוצלו על ידי ראשי הקבוצות כדרך לשליטה וייתכן שהאדם ותר על קבלת ההחלטות לטובת משהו שהיה מוכן "להתנדב" לקחת זאת על עצמו ל"טובת הקבוצה". כך או כך מאז ועד היום פחדים אלו של קבלת החלטות ומקבלת החלטות מנצלים עד היום לשליטה. בכל חברה קטנה וגדולה, בימים עברו לאורך כל ההיסטוריה ועד היום. הדבר היחיד שהשתנה אלו מספר האופציות שהלכו וגדלו ככל שהתפתחה האבולוציה האנושית, ועם אופציות אלו הפחדים ואי הבטחון בתוצאות ההחלטה גדלו אף הן באותה פרופורציה. בימינו כאשר האדם נמצא בשיא החופש והידע האנושי עדין קיומות מסגרות אשר משחררות את האדם מייסורי קבלת ההחלטות. מסגרות אלה הן פוליטיות או דתיות, רק שמסגרות אלו מנצלות את הפחד מקבלת ההחלטות במקרה הטוב, במקרה הרע הן מקבעות או יוצרות את הפחד על מנת להמשיך לשלט ולהנות מהתמורות שבהקבלתן.

הקדמה

1

אם אתם רוצים קבלת החלטות מסודרת ומוכנית בכל פעם שאתם הולכים למסעדה, תשכחו מזוה. עד שתסיימו את התהליך, המסעדה תהיי סגורה שלא לומר תהיה כבר בפשיטת רגל.

תהליך קבלת ההחלטות איננו אחיד. הוא מתחלק להחלטות גדולות או קטנות. חוזרות על עצמן או חד פעמיות. כאלה שיש לנו או לאחרים ניסיון תוצאתי בהחלטות כאלה. וכן, גם למצב הרוח שלנו או למצב הרוח של המחוקק. השפעה על תהליך קבלת ההחלטות ותוצאותיהן. החלטות קטנות וחוזרות על עצמן, בדרך כלל נקבל באפן אינטואיטיבי המסתמך על הנסיון שלנו. כאן למשתתפים הסביבתיים תהיה פחות השפעה כמו למחוקק. אבל לעומת זאת בהחלטות גדולות שישפיעו עלינו לטווח ארוך, גם למחוקק למשל יש מה לומר בנושאים כמו מיטוי בתהליך קניית דירה, או החלטות כבדות משקל אחרות. בהחלטות כאלה הרות משמעות, תהליך קבלת ההחלטות יהיה מובנה יותר ופחות אינטואיטיבי משום שהסיכון גדול יותר וגם הזמן המקצה לתהליך ההחלטה ארוך יותר. גם את מקבלי ההחלטות אפשר לחלק בחלקה ראשונית לשני סוגים.

1. בעלי אמונה אשר מצוות אמונתם קובעים להם את מהות קבלת ההחלטות הקבועות לפי אפן החיים הרצוי בעקרי האמונה.

כְּאִשֶּׁר נִדְרָשֶׁת קִבְּלַת הַחֲלָטוֹת שְׁאִינָנָה רְשׁוּמָה בְּסִפְר הַמִּצְוֹת,
 נִדְרָשׁ פְּרוּשׁ אוֹ הֶרְחָבָה שֶׁל נִצְיָג הָאֲמוּנָה כְּגוֹן: רַב, קָאֲדִי כְּמֹר וְכֵד'.
 2. לְעֵמֶת זֹאת, הַסּוּג הַשְּׁנִי שֶׁל מְקַבְּלֵי הַחֲלָטוֹת, הֵנָּם אוֹתָם
 אֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֵינָם אוֹחֲזִים בְּאֲמוּנָה מְסִימָת, אוֹ לִפְחוֹת אֵינָם דְּבָקִים
 בַּמִּצְוֹת הָאֲמוּנָה. אֵלֶּה נִדְרָשִׁים לְקַבֵּל אֶת הַחֲלָטוּתֵיהֶם בְּעֶצְמָם, אוֹ
 תּוֹךְ כְּדֵי עֲזָרָה מְסַבִּיבָתָם כְּגוֹן: פְּסִיכּוֹלוֹגִים, חֲבָרִים וְכֵד'.
 הַהֲבִדֵּל בֵּין 2 סוּגֵי מְקַבְּלֵי הַחֲלָטוֹת נַעוּץ בְּאַחֲרִיּוֹת וּבִתְשׁוּלִים.
 הַסּוּג הָרֵאשׁוֹן שֶׁל מְקַבְּלֵי הַחֲלָטוֹת אֲנָשֵׁי הָאֲמוּנָה, מְשֹׁאֲרִים אֶת
 הַחֲלָטָה אֲצֵל הָאֵל הַמֵּיַצֵּג אֶת אֲמוּנָתָם וּלְפִיכָה מְקַבְּלִים אֶת
 הַתּוֹצָאָה שֶׁל הַחֲלָטָה לֹא עֲרֵעוֹר וְלֹכֵן לֹא חֲרָטָה, וְלֹלָא קִבְּלַת
 אֲשָׁמָה. הַתְּגִמּוּל אוֹ הַתְּשׁוּלִים עַל קִבְּלַת הַחֲלָטָה אֵינָנו מִיַּדִּי בְּרַב
 הַמְּקָרִים אֲלֵא נִתָּן בְּשִׁלְב מְאַחֵר יוֹתֵר כְּגוֹן: הָעוֹלָם הַבָּא.
 בַּמְּקָרָה שֶׁל הָאָדָם הַמְּאֲמִין מְרַחֵב הָאֲפָשְׁרוּיּוֹת וְהָאֲפָצִיּוֹת לְבַחֲרָה
 כְּשֶׁמְדוּבָר בְּאוֹרְחוֹת חַיִּים מְצוּמָצִם וְאֵינָן מִתְּרַחֲבוֹת בְּאִפְּן מְהִיר
 כְּתוֹצָאָה מְטַכְנוֹלוֹגִיָּה אוֹ אֲוִפְנָה.
 לְעוֹמֶת זֹאת חַיִּי הַסּוּג הַשְּׁנִי קָשִׁים יוֹתֵר. הוּא נִדְרָשׁ לְקַבֵּל אֶת
 הַחֲלָטוֹת בְּעֶצְמוֹ. הָאַחֲרִיּוֹת עָלָיו בְּלִבֵּד וְהוּא חֲשׂוֹף לַחֲרָטָה וְרָגְשֵׁי
 אֲשָׁמָה בְּאֵם תּוֹצָאת הַחֲלָטָה לֹא תִהְיֶה כְּפִי צְפִייתוֹ. הַתְּשׁוּלִים עַל
 הַחֲלָטָה אוֹ הָרוּחַ עָלֶיהָ יִהְיוּ כָּאֵן וְעֵכְשׁוֹ.
 בְּהַפּוּךְ מִהַמְּקָרָה שֶׁל הָאָדָם הַמְּאֲמִין, הָאָדָם שְׁלוֹקֵחַ אֶת גּוֹרְלוֹ
 בְּיָדָיו צָרִיךְ לְהִתְמוֹדֵד עִם שְׁנוּיִים טַכְנוֹלוֹגִיִּים וְאֲוִפְנָתִיִּים בְּקֶצֶב
 גּוֹבֵר וְהוֹלָךְ דְּבָר שְׁמוּסִיף עוֹד אֲפָשְׁרוּיּוֹת לְמִיגוֹן הָאֲפָשְׁרוּיּוֹת הַקִּיָּם
 כְּבָר, וּמוּסִיף לְמִצּוּקַת הַחֲלָטָה.
 אָבֵל בּוֹאוּ נִתְחִיל מִהַתְחַלָּה. תִּהְיֶיךָ קִבְּלַת הַחֲלָטוֹת זֶה דְּבָר רְצִינִי.
 בְּעַל מְרַכִּיבִים רַבִּים שְׁחֻלָּקָם יְדוּעַ לָנוּ וְחֻלָּקָם לֹא. מִשְׁהוּ כְּמוֹ יָד
 נְעֻלָּמָה. חֻלָּקָם בְּאַחֲרִיּוֹתֵינוּ הַבִּלְעָדִית וְעַל חֻלָּקָם אֵין לָנוּ כֹּל
 הַשְּׁפָעָה. לָכֵן כָּל הַחֲלָטָה נִדְוָנָה לְנִיבּוּי וְלֹא לְתוֹצָאָה מְבִטָּחָת. אִם
 אִתָּם רוֹצִים תּוֹצָאוֹת מְבִטָּחוֹת תִּלְכוּ לְלַמֵּד מִתְּמַטִּיקָה. אִם אִתָּם
 רוֹצִים לְשַׁרֵּד אֶת תּוֹצָאוֹת הַחֲלָטוּתֵיכֶם אוֹלִי פִּילוֹסוֹפִיָּה תִתְּאִים.
 אִם כְּבָר הוֹכְרָנוּ פִּילוֹסוֹפִיָּה אֲזַי גַּם הִיסְטוֹרִיָּה תַעֲזוֹר כְּדֵי לְהִתְחִיל
 לְדַבֵּר עַל תִּהְיֶיכִי קִבְּלַת הַחֲלָטוֹת.

מי לעזאזל לוקח את ההחלטה שלו עלי?

גטל קבלת ההחלטה על מי?

2

עד העדן המודרני תהליך קבלת ההחלטות היה פשוט יחסית.

היו דמויות בעלות כוחות על, או אל עליון אחד. למען האמת, אמונה באל אחד ייחודי מיתרת את הצורך לבחור ולהחליט באיזה אלהים לבחור. יותר מדי אופציות (נחזור על כך בהמשך). תופעת האלילים לפי נושאים הייתה די נפוצה. לכל אל הייתה הטריטוריה שלו. ים, אהבה ויין (המיתולוגיה היגית/רומית).

היו סתירות בין האלילים השונים, והאדם מצד אחד נתן לאליל שלו את זכות קבלת ההחלטות. אבל לעזאזל, כל אליל החליט אחרת והיה צריך להחליט למי להאמין ומתי. דבר שמאמיני האל היחיד והעליון יכלו להימנע ממנו. אל אחד וזהו, יש לו הכל.

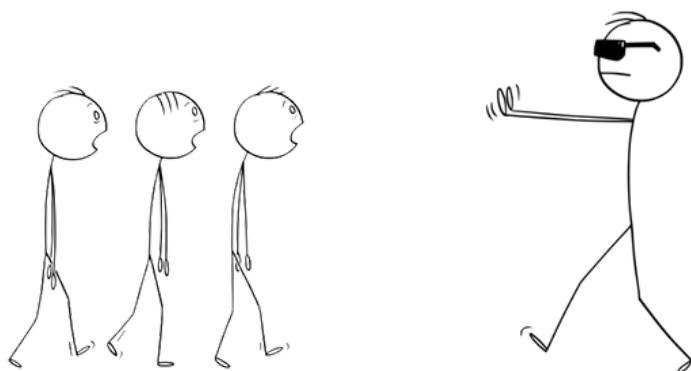
עתה כשמישהו אחד מחליט את ההחלטות אשר בני האדם הוראים להם מצוות, ההחלטה הבאה שעמדה לפתחו של האדם הייתה מה הפרוש הנכון של החלטת האל ואיך לבצעו? שוב האדם הצטרף לקבל עליו את על קבלת ההחלטות הקשה. תפקיד זה לקחו עליהם אנשי האל, כהניו אשר פרשו את החלטותיו באפן שיתאים יותר להשקפת עולמו וארח חיו של האלוהים כפי שהאמינו, או לצרכיהם כפי כוח שלטונם, השפעתם וכיסם. לא לחנם יש צווי במסכת אבות "עשה לה רב".

מערכת זו הייתה יציבה פחות או יותר במשך אלפי שנים עד העדן החדש. עדן זה החל עם המהפכה התעשייתית ונמצא בעצומו בתקופת המהפכה הטכנולוגית. העדן החדש יצר את תנועות ההשכלה והחלוניות. ככל שבני אדם מצאו פתרים וסתירות בין הידע הדתי למדעי גברה תופעת "האדם במרכז". אפשר לומר שעל האדם החלוני הוטלה מערכת קבלת ההחלטות. דהיינו "ככל שהידע האנושי גבר, הרלוונטיות של האלהים פחתה".

עצם לקיחת האחריות על קבלת החלטות היא משימה לא פשוטה. משום שההחלטה עברה מהכוח העליון שלקח את ההחלטות על המחליט עצמו. הוא זה שיצטרך לשלם את מחיר החלטותיו בעולם הזה או בעולם הבא. לכן אם האדם הוא שמקבל את ההחלטות וגם משלם על התוצאה או רמת ההסוס בקבלת ההחלטות גדלה, ואין על מי לתלות את אשמת הכשלון אלא על עצמו.

אחד ההבדלים בין המשלום שנגבה על ידי החלטות הכוח העליון על האדם למול המשלום שנגבה כל ידי האדם בהחלטותיו מסתכם בסך הכל בתנאי המשלום. הכוח העליון גובה את המשלום בעולם הבא, והחלטות האדם נגבות כבר בעולם הזה. לא סתם המשלום הנו בעולם הבא ולא בעולם הזה. הרחקת ההחלטה מהתוצאה מפחיתה את הבקורת במקרה של כשלון תוצאתי של ההחלטה האלוהית, ואלו במצב של כשלון או הרגשת כשלון בהחלטות שמקורן באדם המשלום או הרוח מידיים. גם אם אין סמיכות בין ההחלטה והתוצאה המשלום בעולם הזה מידי, ואלו המשלום בעד תוצאות החלטה לא טובה אשר מקורה אצל הכוח העליון, בעולם הבא. הסבה שהמשלום בעולם הבא היא כדי לרוח את ההחלטה מהתוצאה (מי ידע ומי יזכר?). האדם על החלטותיו יכול לבוא בטענות אל עצמו בלבד, בעוד שנגד הכוח העליון קצת בעייתי לבוא בטענות, מפאת האסור או היכלת.

המאמינים יודעים מה הכוח העליון רוצה או לא רוצה, מתי הוא מעניש ומתי משפיע טובה. אבל ברגע שנוצרת סתירה בין מה שהוא רוצה ובין התוצאה, האדם במקום לבא בטענות עקב הסתירה הוא מעדיף להצדיק את ההחלטה ותוצאתה בשם הכוח העליון בבחינת "אנחנו קטנים מדי להבין את שקוליו", ובכלל הענין ישתלם בעולם הבא. דהינו תוצאות החלטת הכוח העליון הנה "גזרת גורל" מלכתחלה. בקצור אם בהחלטות כוח עליון עסקינן, הרוח יקרה בעולם שכולו טוב באם לא קרה כאן, ולכן בעצם הכוח תמיד צודק. לא משנה מה היתה ההחלטה. ואלו החלטות האדם הבדלתי מאמין מתבררות כאן ועכשיו. תודו שיותר קשה לאדם לקחת אחריות כזו גדולה. גם להסתכן, גם לשלם עכשיו כאן ובמזמן, וגם לבוא בטענות לעצמו. (תזכרו שלשלם בקרדיט פחות כואב מלשלם במזמן והקרדיט אצל אלוהים הוא התשלום בעולם הבא). בתהליך קבלת ההחלטות האדם המאמין בענייני אורחות חיים יכול להתבסס על צוויי הדת שבע"פ או בכתב, והוא יכול לשאול את נציג הכוח העליון עלי אדמות. אם כי בנושאי החלטה חמריים שאינם מצריכים צווים, נטל ההחלטה והבחירה של שלל האופציות עליו גם לא קל. מה שמקל עליו את ההחלטה זו ההשלמה מראש ש"הכל לטובה" ו"הכל בידי הכוח העליון" ובמה שיוצא הוא בהכרח מרצה.

נָטַל חֶפֶשׁ הַבְּחִירָה

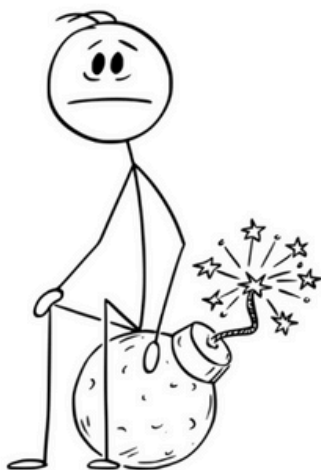

3

הָאָדָם הַמוֹדֶרְנִי קָדֵשׁ אֶת הַחֶפֶשׁ הָאִישִׁי וּבְמִיחָד אֶת הַחֶפֶשׁ לְבָחֹר. כָּכָל שֶׁהָאָדָם הַחִיר אֲסוּרִים וְעֶבְבוֹת, וְכָכָל שֶׁהַטֵּכְנֹלֹגְיָה הַגְדִּילָה אֶת מַגֵּן הָאוֹפִצְיֹות שֶׁאֲפָשָׁר לְהַכְנִיס לְתִהְלִיךְ קִבְלַת הַהַחְלָטוֹת, כִּךְ תִּהְלִיךְ קִבְלַת הַהַחְלָטָה הַלֵּךְ וְהִסְתַּבֵּר. תּוֹפְעָה זֶה מִמְשִׁיכָה לְהַתְעַצֵּם כְּמוֹ כְּדוֹר שֶׁלֵּג שֶׁהוֹלֵךְ וְגָדַל. בְּאוֹתוֹ אֲפֹן יִיסוּרֵי הָאָדָם הוֹלְכִים וְגָדְלִים וְשׁוֹב הוּא מִחֶפֶשׁ אֶת מִי שִׁיעֶזֶר לוֹ לַחֲשֹׁב עַל הָאוֹפִצְיֹות הַקִּיּוּמוֹת וּלְנִסּוֹת לְקַבֵּל הַחְלָטָה. שׁוֹב מוֹצֵא הוּא גוֹרֵם חִיצוֹנִי בְּדַמּוֹת אָדָם כְּגוֹן פְּסִיכוֹלוֹגִים, מִתְקַשְּׂרִים גוֹרֵאִים וְרַבָּנִים לְמִינֵיהֶם. כִּךְ הוּא מוֹדֵא שֶׁהָעוֹלָם יִהְיֶה יוֹתֵר בְּרוּר אֹו לְפָחוֹת הָאֲחִרִיּוֹת לְתוֹצָאָה תִּרְדּ מִמֶּנּוּ סוּף סוּף.

תּוֹדוֹ שֶׁקֵּל יוֹתֵר לְקַחַת הַחְלָטָה עַל מִישֶׁהוּ אַחֵר וְלֹא עַל עֲצָמֵנוּ. כְּשֶׁאֲנַחְנוּ עוֹזְרִים לְמִישֶׁהוּ לְקַבֵּל הַחְלָטָה וּבְמִיחָד כְּאֲשֶׁר אוֹמְרִים לוֹ מָה הַהַחְלָטָה שֶׁעָלִיו לְקַבֵּל, אֹו בְּאֵמֶת אֲנַחְנוּ לֹא בְּמוֹקֵד הַלֵּחַץ וְהַרְגָּשׁ, וְלֹא אֲנַחְנוּ עוֹמְדִים לְשִׁלֵּם אֶת הַמַּחִיר. (אִם תִּהְיֶה הַצִּלְחָה תִּהְיֶה בְּטוֹחִים שֶׁנִּזְכִּיר לְנִשּׁוּם זֹאת עַד סוּף יָמָיו). הַנָּטַל בְּקִבְלַת הַחְלָטָה הוּא דִּי גָדוֹל וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת אֲמִיצִים לְקַבֵּל הַחְלָטוֹת שֶׁאֲנַחְנוּ בְּמַרְכָּזוֹ.

אחת הדרכים להוריד מנטל ההכרעה והאחריות, היא לקחת יועצים מטפלים, מתקשרים ומה לא? על מנת שיסייעו לנשיאה בנטל הנזשאים ותתי נושאים שעליהם יש לתת את הדעת בטרם הכרעה,

אנשים נזשים לחשז פהאופזיה
פלג גסתה על יזם היתה יכולה
להיות אזכה יותר.

האם אפשר "ללמד" קבלת החלטות?

4

חיינו יכולים להתנהל באפן פאסיבי או באפן אקטיבי. החיים זורמים יחד עם הזרימה האנושית של סביבה, תרבות ושלטון, דבר אינו עומד במקומו. אי קבלת החלטה היא החלטה של הסביבה ויד הגורל. לעמת זאת קבלת החלטה זו דרך אקטיבית לפעולה בנקודת זמן נתון. בשני המקרים קימת אי וודאות, אך במקרה השני האקטיבי האחריות לתוצאה הנה עלינו בלבד. לכאורה למרות שאפשר לומר גם שאי קבלת החלטה היא על אחריותנו. שכן אי קבלת החלטה היא גם החלטה פאסיבית. ישנם הטוענים שסדנאות שלהם יכולים ללמד אנשים איך לקבל החלטות טובות. לא ברור אם מישו יכול ללמד מישו אחר איך לקבל החלטות טובות. שהחלטה כרוכה בגורמים רבים ודאיים ולא ודאיים, זמניים וקבועים, בשליטתנו או שלא בשליטתנו ובמיחד הדבר כרוך באפינו ונסינו האנידיבידואלי. הנתונים לעולם אינם זהים ולו רק בגלל השני באפי שהופך את קבלת ההחלטה לשונה לחלוטין. מה עוד שההחלטות העומדות על הפרק עדין אינן קימות יחד עם המשתנים השונים על מנת שיהיה אפשר ללמד אותן.

מי שטוען שהוא יכול לסייע לאנשים לקבל החלטות טובות בעצם אומר שהוא מכניס את אפיו לתוך תהליך הסיוע וההחלטה המתקבלת אצל המיעץ כוללת בתוכה גם ניסיון עבר וגם אפי של היועץ.

אפשר לסייע תוך פרוק והסברה של גורמי קבלת ההחלטות
 למרכיבים שונים בתהליך קבלת ההחלטות באופן שייתאים
 לרב בני האדם. מכאן על כל אינדיבידואל לקחת את כל
 הגורמים הקלו ולנתחם ולבדק את מידת התאמתם לאפי,
 לתרבות, לנסיגון, לאינטואיציה ולנסות לקבלת את ההחלטה
 המיטבית לאותו זמן.

מרכיבי ההחלטה כוללים גורמים רבים. ודאיים ולא ודאיים,
 זמניים וקבועים, בשליטתנו או שלא בשליטתנו ובמיחד הדבר
 כרוך באפינו האינדיבידואלי. נזכר גם שטיבן של החלטות אם
 הן טובות יותר או פחות יכול להתברר רק לאחר זמן מאו
 ההחלטה ועד התוצאה, ולעתים במשך הזמן תוצאת החלטה
 משנה פנים פעם לטובה ופעם לרעה הכל לפי נסבות הזמן.
 בנוסף הנתונים לעולם אינם זהים ולו רק בגלל השני באפי
 שהופך את קבלת ההחלטה לשונה לחלוטין.

גורם שלישי יכול לסייע בהבהרת הגורמים. בעזרה
 בסימולציה של האפשרויות הנראות לעין, תוך הדגשה שישנן
 אפשרויות נוספות שלא נצפו או יעלו לאחר קבלת ההחלטה,
 ובהמחשת חשיבות עצם קבלת ההחלטה האקטיבית. יתכן
 בכלל שתפקידו של הגורם השלישי המיעץ יהיה בכלל בסוף
 תהליך קבלת ההחלטה כשהתוצאה איננה אופטימלית לחשב
 מסלול מחדש ו/או לתאם צפיות מחדש.

אף אחד לא יכול להיות אחר